

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีเนื้อหาสาระที่สำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย

สมมุติฐานการวิจัย

บทบาทของนักเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยในความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 127 คน และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 381 คน รวมตัวอย่างจำนวน 508 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ แบ่งเป็นของครูและผู้ปกครอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ไปติดต่อกับอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนพร้อมกับนำแบบสอบถามไปให้ครูประจำชั้นที่เป็นตัวอย่างประชากรด้วย ส่วนแบบสอบถามผู้ปกครองนั้น ให้นักเรียนที่เป็นผู้นำไป และนำมาส่งให้ครูประจำชั้น ซึ่งจะรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 คือ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามนั้น นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละแล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 2 คือ ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองนั้น นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ แล้ววิเคราะห์กระจายของคะแนนจากแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางโดยการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อ และวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้การทดสอบค่าซึ่ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง ส่วนตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นโดยเสรีของครูและผู้ปกครองนั้น เสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 25 - 40 ปี นับถือศาสนาพุทธและแต่งงานแล้ว มีสมาชิกในครอบครัวต่ำกว่า 5 คน ครูมีวุฒิปริญญาตรี โดยเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งมีบ้านหรือที่พักเป็นของตนเองในเขตชุมชนย่านชานเมือง ครูมีรายได้ประมาณเดือนละ 4001 - 6000 บาท

ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 41 - 55 ปี นับถือศาสนาพุทธและแต่งงานแล้ว มีสมาชิกในครอบครัว 5 - 6 คน ผู้ปกครองมีวุฒิปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ โดยเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยหรือระดับกลาง ซึ่งมีบ้านหรือที่พักเป็นของตนเองในเขตชุมชนย่านชานเมือง ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้เดือนละ 4001-6000 บาท

2. ความคิดเห็นของครูที่มีบทบาทของนักเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยทั้ง 5 สาขา

2.1 สาขามนุษยศาสตร์ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนศรัทธายึดมั่นในคำสั่งสอนของศาสนา นักเรียนรับฟังคำกล่าวตักเตือนจากครูและผู้ปกครองและนำไปปฏิบัติ นักเรียนชักชวนเพื่อน ๆ ให้ข้ามถนนตรงทางม้าลาย เป็นต้น

2.2 สาขาศิลปะ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนควรเรียนวิชาการพ้อนรำแบบไทย ๆ นักเรียนเล่าเรื่องย่อ ๆ ของวรรณคดีไทย เช่น รามเกียรติ์ ให้ผู้อื่นฟัง เป็นต้น

2.3 สาขาการช่างฝีมือ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ขาดด้วยตัวเอง นักเรียนเรียนรู้วิธีแกะสลักผัก ผลไม้ นักเรียนชักชวนให้พ่อแม่ใช้ของที่ทำในไทย เช่น เครื่องจักสาน เป็นต้น

2.4 สาขาคหกรรมศิลป์ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนช่วยพ่อแม่เลี้ยงน้องและมีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนแนะนำการปลูกผักสวนครัวให้กับเพื่อน ๆ เป็นต้น

2.5 สาขากีฬาและนันทนาการ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น เมื่อมีการแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ นักเรียนควรไปชม และ มีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมสาขานี้ เช่น นักเรียนและเพื่อน ๆ รำวงในงานรื่นเริง เป็นต้น

3. ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยทั้ง 5 สาขา

3.1 สาขามนุษยศาสตร์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนศรัทธายึดมั่นในคำสั่งสอนของศาสนา นักเรียนกล่าวคำขอโทษเมื่อเกินเดียดหรือโดนผู้ใหญ่นักเรียนชักชวนเพื่อน ๆ ให้ข้ามถนนตรงทางม้าลาย เป็นต้น

3.2 สาขาศิลปะ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนอ่านวรรณคดีไทย เช่น ชุนชางขุนแผน พระอภัยมณี นักเรียนชวนผู้ปกครองไปดูละคร เป็นต้น

3.3 สาขาการช่างฝีมือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนใช้เครื่องจักสานของไทย เช่น ตะกร้า เสื่อ นักเรียนเรียนรู้อาชีพแกะสลัก ฝัก ผลไม้ นักเรียนชักชวนให้พ่อแม่ใช้ของที่ทำในไทย เช่น เครื่องจักสาน เป็นต้น

3.4 สาขาคหกรรมศิลป์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน และมีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนแนะนำการปลูกผักสวนครัวให้กับเพื่อน ๆ เป็นต้น

3.5 สาขากีฬาและนันทนาการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยมากที่นักเรียนจะมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น เมื่อมีการแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ นักเรียนควรไปชม และมีความเห็นด้วยปานกลางที่นักเรียนจะมีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ เช่น นักเรียนและเพื่อน ๆ ร่วมในงานรื่นเริง เป็นต้น

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยทั้ง 5 สาขา

4.1 สาขามนุษยศาสตร์ ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 สาขาศิลปะ ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 สาขาการช่างฝีมือ ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 สาขาคหกรรมศิลป์ ครูและผู้นักครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 สาขากีฬาและนันทนาการ ครูและผู้นักครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูและผู้นักครองเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ครูและผู้นักครองส่วนใหญ่มีแนวความคิดเห็นไปในทางเดียวกันในเรื่องบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุและระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน มีสถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกันกับสามีหรือภรรยา เป็นผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งอาจนับได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นความคิดเห็นโดยทั่วไปในเรื่องบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของนักเรียนจึงอยู่ในเกณฑ์คล้ายกัน

2. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขามนุษยศาสตร์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ นักเรียนภาคภูมิใจที่ประเทศไทยมีประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แสดงว่า ครูมีความคิดเห็นว่า นักเรียนควรให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พยงค์ เอี่ยมสำอางค์ (2527: 165) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นด้วยในขนบธรรมเนียมประเพณีจะช่วยส่งเสริมให้คนทำดี ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ นักเรียนทำบุญในวันสำคัญทางศาสนานั้น อาจเป็นเครื่องชี้ถึงวิธีการทำบุญในวันสำคัญทางศาสนาอันค่อนข้างยุ่งยากและใหญ่โต ซึ่งเกินกำลังของนักเรียนจะทำได้เพียงลำพัง

ความคิดเห็นของผู้นักครองเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขามนุษยศาสตร์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ นักเรียนภาคภูมิใจที่ประเทศไทยมีประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของชาติ แสดงว่า ผู้นักครองมีความคิดเห็นว่านักเรียนควรมีจิตสำนึกที่ดีต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย จึงจะอนุรักษ์วัฒนธรรมไว้ได้ ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้นักครองส่วนใหญ่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือ

นักเรียนทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา อาจเป็นเพราะ การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา ของนักเรียนผู้ปกครองของเขามายุ่งเกี่ยว เช่น เตรียมดอกไม้ธูปเทียน เตรียมอาหาร ถวายพระ หรือ พานักเรียนไปวัด สิ่งเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นบทบาทของผู้ปกครอง ทำให้ บทบาทของนักเรียนลดน้อยลง

3. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขามนุษยศาสตร์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือนักเรียนชักชวนเพื่อน ๆ ให้ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ซึ่งครูส่วนใหญ่จะกวักชั้นเกี่ยวกับระเบียบวินัยในการใช้ถนนนี้มาก เพราะอุบัติเหตุเกิดขึ้นจะทำให้นักเรียนบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตได้ ทั้ง เป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ซึ่งเมื่อนักเรียนเติบโตต่อไป จะได้เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของประเทศไทย ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ นักเรียนชักชวนพ่อแม่พี่น้องไปทำบุญที่วัดนั้น อาจเป็นเพราะ การไปทำบุญที่วัด เป็นการมีบทบาทร่วมกันของพ่อแม่พี่น้องโดยทุกคนต้องช่วยเหลือกัน เช่น จัดเตรียมอาหาร ทำให้บทบาทของนักเรียนในข้อนี้ ไม่สำคัญ

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขามนุษยศาสตร์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือนักเรียนชักชวนเพื่อน ๆ ให้ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ซึ่งผู้ปกครองจะห่วงใยบุตรหลาน โดยเฉพาะในการข้ามถนน จะเห็นได้ว่า ผู้ปกครองจะอบรมบุตรหลานในการข้ามถนนเสมอ และเมื่อนักเรียนได้รับการฝึกฝนในการใช้ถนนแล้ว จะทำให้นักเรียนมีระเบียบวินัยไปในตัวด้วย ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือนักเรียนชักชวนพ่อแม่พี่น้องไปทำบุญที่วัด ซึ่งสภาพเป็นจริงในปัจจุบัน พ่อแม่จะเป็นฝ่ายชักชวนนักเรียนไปวัดมากกว่า

4. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขาศิลปะของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือนักเรียนอ่าน พูดและเขียนภาษาไทย ซึ่งครูเห็นว่านักเรียนควรเห็นคุณค่าในภาษาไทย ทั้งพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2502 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2503:

63-64) ซึ่งอัญเชิญมาดังนี้ "...ชาติไทยเรามีภาษาของเราทุกคนจึงมีหน้าที่ต้องรักษาไว้..." ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนควรถูกการเล่นลิเก ละคร ซึ่งครูเห็นว่านักเรียนถูกการเล่นลิเก ละครแล้ว สิ่งที่ได้คือ ความสนุกเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว อีกทั้งถ้านักเรียนไปคุยบ่อย ๆ อาจทำให้การเรียนไม่ดี

ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขาศิลปะ ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนอ่าน พูดและเขียนภาษาไทย โดยผู้ปกครองให้ความสำคัญเรื่องนี้ เพราะภาษาไทยแสดงถึงความเป็นคนไทยได้อย่างชัดเจน อีกทั้งความคุ้นเคยกับภาษาไทยมานาน ทำให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนควรถูกการเล่นลิเก ละคร ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่จะให้นักเรียนอยู่ในบ้าน เมื่อนักเรียนออกมาถูกการเล่นลิเก ละครนอกบ้าน ผู้ปกครองขอมไม่พอใจ

5. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทย สาขาศิลปะของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุด คือ นักเรียนเล่าเรื่องย่อ ๆ ของวรรณคดี เช่น รามเกียรติ์ให้ผู้อื่นฟัง ซึ่งครูเห็นว่านักเรียนเรียนวรรณคดีเหล่านี้มา จึงมีความสามารถพอจะทำได้ ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนชวนผู้ปกครองไปดูละคร ซึ่งบทบาทนี้ ครูอาจเห็นว่า เป็นบทบาทร่วมกันของนักเรียนกับผู้ปกครอง เพราะการไปดูละคร ต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งนักเรียนยังไม่มีรายได้ ฉะนั้นผู้ปกครองจึง เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งของตนเองและนักเรียน ถ้าผู้ปกครองไม่เห็นควายน้อย การสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขานี้ของนักเรียน ขอมไม่สำเร็จ

ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขาศิลปะของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนเล่าเรื่องย่อ ๆ ของวรรณคดีไทย เช่น รามเกียรติ์ให้ผู้อื่นฟังโดยผู้ปกครองอาจเห็นว่า การเล่าเรื่อง เป็นการแสดงความรู้ของนักเรียน อีกทั้งช่วยสร้างความเพลิดเพลินอีกควายน้อย ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองเห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนขอขโมยจิตรกรรมฝาผนังที่วัดพระแก้วให้พ่อแม่และคนอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่ยากเกินความสามารถของนักเรียน อีกทั้งคง เป็นการนำ เบื่อหน่ายเพราะนักเรียนมีความรู้ไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้ปกครองมีความ

เห็นควยในชอนน้อย

6. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขา การช่างฝีมือของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควยมากที่สุด คือ นักเรียนซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ขาดควยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนในหลักสูตร อีกทั้งเป็นการฝึกฝนนักเรียนให้รู้จักประหยัด ช่วยเหลือตัวเอง ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูเห็นควยน้อยที่สุด คือนักเรียนใช้ผ้าไหมไทยในงานพิธี เพราะผ้าไหมมีราคาแพง เวลาใช้ต้องระวัง รักษามาก อีกทั้ง เป็นการสิ้นเปลือง เงินของผู้ปกครองควย

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขา การช่างฝีมือของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควยมากที่สุด คือ นักเรียนใช้เครื่องจักสาน เช่น ตะกร้า เลื่อ ซึ่งเป็นสิ่งของที่มีราคาไม่แพง มีความทนทานพอสมควร ทั้ง เป็นการแสดงเอกลักษณ์ของไทยได้อย่างดี ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครอง เห็นควยน้อยที่สุดคือ นักเรียนหัดพิมพ์ภาพจากแม่พิมพ์ อาจเป็น เพราะการพิมพ์ภาพต้องใช้ทักษะพอสมควร ทำให้นักเรียนต้องใช้ความสามารถพอสมควรจึงจะพิมพ์ภาพได้สวยงาม ยิ่งเป็นภาพพิมพ์สวยงามตามแบบวัฒนธรรมไทยจะทำไต่ยากยิ่ง เกินความสามารถของนักเรียนในความเห็นของผู้ปกครอง

7. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขาการ ช่างฝีมือของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควยมากที่สุดคือ นักเรียนและเพื่อน ๆ ช่วยกันจักพานดอกไม้ในวันไหว้ครู เพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถ จักทำได้ในความเห็นของครู รวมทั้งมีการทำทุกปีแม้ว่าในการทำ อาจมีครูคอยดูแลชี้แนะ ก็ตาม ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูเห็นควยน้อยที่สุดคือ นักเรียนเขียนรูปลายไทยให้คนอื่นดู อาจเป็นเพราะ ลายไทยเป็นเอกลักษณ์ไทยที่เขียนไต่ยากพอสมควร ยิ่งเขียนให้คนอื่นดู ผู้เขียนต้องมีความชำนาญ มีการฝึกฝนมาซึ่งนักเรียนอาจเขียนได้ไม่กี่นัก

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขา การช่างฝีมือของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควยมากที่สุด คือ นักเรียนและเพื่อน ๆ ช่วยกันจักพานดอกไม้ในวันไหว้ครูอาจเป็นเพราะ งานวันไหว้ ครู เป็นงานที่ผู้ปกครองเห็นว่านักเรียนมีส่วนร่วมมาก โดยการจักเตรียมดอกไม้ไปในงาน

รวมทั้งการจัดพานดอกไม้ด้วย ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครอง เห็นค้ำยน้อยที่สุดคือ นักเรียนแสดงวิธีการแกะสลักไม้ในงานนิทรรศการ ในการแกะสลักของใช้ เครื่องมือที่มีคม ผู้ใช้ของมีความระมัดระวัง ซึ่งนักเรียนอาจฝึกพลาดได้เพราะมีประสบการณ์น้อย

8. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขาคหกรรมศิลป์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นค้ำยมากที่สุดคือ นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน ซึ่งครูส่วนใหญ่จะเข้มงวดเรื่องระเบียบวินัย ทำให้มีความเห็นค้ำยมากที่สุดในเรื่องนี้ ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูเห็นค้ำยน้อยที่สุดคือ นักเรียนไม่ควรรับประทานยาแผนโบราณ อาจเป็นเพราะ ผู้มีความชำนาญในการรักษาคนไข้คือ แพทย์ เมื่อนักเรียนเจ็บป่วย ถ้ารับประทานยาโบราณแล้วหายจากการเจ็บป่วย ก็ควรจะรับประทานและครูอาจเห็นว่า ยาแผนโบราณนั้นก็ป็นวัฒนธรรมไทยเช่นกัน

ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขาคหกรรมศิลป์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นค้ำยมากที่สุดคือ นักเรียนแต่งกายตามระเบียบของโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองได้รับผลกระทบจากนักเรียน เพราะทางโรงเรียนจะเข้มงวดเรื่องนี้ ผู้ปกครองจึงต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายของนักเรียนให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองเห็นค้ำยน้อยที่สุดคือ นักเรียนไม่ควรรับประทานยาแผนโบราณ อาจเนื่องจาก ผู้ปกครองเป็นผู้จัดหาการรักษาโรคมานำให้นักเรียนขณะเจ็บป่วย ถ้านักเรียนเลือกรับประทานยา จะทำความยุ่งยากแก่ผู้ปกครอง ทั้งในอดีตหรือปัจจุบันผู้ปกครองอาจเคยรับประทานยาแผนโบราณมาแล้ว จึงมีความคิดเห็นในข้อนี้้น้อยที่สุด

9. ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขาคหกรรมศิลป์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นค้ำยมากที่สุดคือ นักเรียนชวนพี่ ๆ น้อง ๆ ทำความสะอาดบ้าน ซึ่งครูอาจเห็นว่า วัฒนธรรมไทยข้อนี้ นักเรียนควรกระทำเพราะเป็นการฝึกฝนนักเรียนในหลายด้าน เช่น การมีระเบียบ การช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูเห็นค้ำยน้อยที่สุดคือ นักเรียนควรชี้แจง ไม่ให้พ่อแม่และคนรู้จักใช้ยาสมุนไพรเมื่อป่วยไข้ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนทำได้ยากยิ่งถ้าพ่อแม่และคนรู้จักนั้นมีทัศนคติที่คัดค้านยาสมุนไพร

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขาคหกรรมศิลป์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ นักเรียนชวนพี่ ๆ น้อง ๆ ทำความสะอาดบ้าน ซึ่งอาจเป็นข้อที่ผู้ปกครองเห็นว่านักเรียนสามารถกระทำหึ่ง เป็นการช่วยเหลือผู้ปกครองด้วย ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ นักเรียนควรชี้แจงไม่ให้พ่อแม่และคนรู้จัก ใช้จ่ายยาสมุนไพรเมื่อป่วยไข้ ในทัศนคติของผู้ปกครอง ยาสมุนไพรอาจมีทั้งโทษและคุณ การที่จะวินิจฉัยเรื่องนี้ควร เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการคานี้โดยเฉพาะ อีกทั้งการชี้แจงของนักเรียนอาจไม่มีความกระจ่างเพียงพอที่จะทำให้คนเชื่อถือได้

10. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขากีฬาและนันทนาการของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ เมื่อมีการแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ นักเรียนควรไปชมบทบาทนี้ นักเรียนสามารถทำได้ โดยเฉพาะทางโรงเรียนจะสนับสนุนในการพานักเรียนไปชม เพราะพิพิธภัณฑ์เป็นที่สะสมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ นักเรียนหัดเรียนกระบี่กระบองแม่จะเป็นวัฒนธรรมไทย แต่นักเรียนชั้นประถมศึกษา มีความสามารถไม่เพียงพอที่จะเรียนกระบี่กระบอง เนื่องจากเป็นกีฬาที่มีอันตราย

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยสาขากีฬาและนันทนาการของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ เมื่อมีการแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ นักเรียนควรไปชม ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ปรารถนาให้นักเรียนมีความรู้ ยิ่งพิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่เหมาะสมในการให้ความรู้ ผู้ปกครองจึงเห็นด้วยมากที่สุดข้อนี้ ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ นักเรียนหัดเรียนกระบี่กระบองอาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองห่วงใยนักเรียน ยิ่งกระบี่กระบอง เป็นกีฬาที่อาจได้รับอันตรายได้ ถ้ามีความเลินเล่อ ซึ่งนักเรียนควรจะเรียนกีฬานี้เมื่อเรียนระดับมัธยมศึกษา เพราะนักเรียนจะมีความสามารถพอจะเรียนได้

11. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขากีฬาและนันทนาการของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดคือ นักเรียนและเพื่อน ๆ ร่าวงในงานรื่นเริง ซึ่งการร่าวงเป็นการแสดงที่ง่าย

ทั้งช่วยสร้างพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมแก่นักเรียน ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ครูเห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนชักชวนเพื่อน ๆ เล่นการละเล่นแบบไทยเช่น กากัดไขที่จับ หรือมอญซ่อนผ้า ซึ่งอาจเป็นเพราะการละเล่นแบบไทยนี้ให้ความสนุกเพลิดเพลินเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการพัฒนาการทางร่างกายนั้น กีฬาแบบสากล เช่น ยิมนาสติก (ยิควัยรุ่น) จะให้มากกว่า

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขา กีฬาและนันทนาการของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนและเพื่อน ๆ ร่าวกในงานรื่นเริง ซึ่งการร่าวกนั้นเป็นวัฒนธรรมไทยที่แสดงออกได้ง่าย ทั้งมีความสุภาพในการแสดงออก ส่วนบทบาทของนักเรียนที่ผู้ปกครองเห็นควายน้อยที่สุดคือ นักเรียนแสดงการท้าวว้าวได้ อาจจะเป็นเพราะการท้าวว้าวนั้นค่อนข้างยาก ยิ่งเป็นว้าวใหญ่ เช่น ว้าวจุฬายิ่งท้าวยาก โดยเฉพาะการท้าวว้าวท้อ จะมีทักษะพอสมควร มิฉะนั้นว้าวจะไม่สามารถชักขึ้นได้ ควายน้อยจึงทำให้ผู้ปกครองมีความเห็นควายน้อยที่สุดในข้อนี้

12. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยทั้ง 5 สาขา นั้นจะเห็นได้ว่า ครูและผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกสาขายกเว้น บทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรมไทยสาขาศิลปะที่มีความแตกต่างกัน แสดงว่าครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่่านักเรียนควรมีบทบาทอย่างมากในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม ยิ่งขณะนี้อิทธิพลแนวความคิดในการดำเนินชีวิตตามแบบตะวันตกกำลังเข้ามาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ดังที่ พระราชวรมุนี (2530: 60) ได้กล่าวว่า "...ขณะนี้คนในสังคมไทยเหมือนถูกแบ่งแยกออกเป็นสองพวกคือพวกที่ 1 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงและส่วนมากหรือจำนวนมาก ไม่มีความผูกพันภูมิใจไม่สนใจในวัฒนธรรมของตนเอง พวกที่ 2 คือบุคคลที่เราถือว่าเป็นเครื่องหมายหรือตัวแทนของวัฒนธรรมไทย..." ฉะนั้น ครูและผู้ปกครองจึงควรอบรมเลี้ยงดูเด็ก ๆ ให้มีวัฒนธรรมแบบไทย ตามที่จิราพร ธวัชวิเชียร (2529: 7) ได้กล่าวว่า "...หากเด็กได้รับฟัง ได้เห็น ได้สังเกต ได้รับคำแนะนำ ได้เลียนแบบ ได้ทดลอง เด็กทั้งหญิงและชายย่อมเกิดความรักความซาบซึ้ง ในวัฒนธรรมของตนในที่สุด..." อันจะส่งผลให้นักเรียนรักษาวัฒนธรรมไทยสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ครูและผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า นักเรียนควรมีบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยนั้น ซึ่งการที่นักเรียนจะมีบทบาทเช่นนี้ได้ ต้องมีการเรียนรู้มาก่อน ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ จึงไม่ควรที่จะละเลยในการอบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทาง ที่ถูกต้องให้เด็กได้ซาบซึ้งและยอมรับในวัฒนธรรมไทย คนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. ครอบครัว เป็นสถาบันแรกที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนของวิวัฒนาการ การเจริญทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก พ่อแม่ ซึ่งเป็นครูคนแรกของลูก นอกจากจะให้ความอบอุ่น ให้ความรักเอาใจใส่ตั้งแต่เยาว์วัยแล้ว ยังต้องปลูกฝังสิ่งที่ค้ำจาม สิ่งที่ถูกค้ำ และคอยชี้แนะแก้ความผิดเห็นค่านิยมที่ไม่ถูกต้องตลอดจนการกระทำที่นอกคอกนอกทาง เพื่อเด็กจะได้เป็นผู้มีวัฒนธรรมที่ค้ำจาม

3. โรงเรียน ถือว่าเป็นสถาบันสำคัญในการให้ความรู้ปลูกฝังวัฒนธรรมไทย ให้การสนับสนุนการเรียนการสอนในค้ำนี้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนความรู้ จัดให้มีกิจกรรมทางค้ำวัฒนธรรมไทยอย่างค้ำเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น จัดนิทรรศการ มีการเชิญวิทยากรผู้ทรงความรู้ทางค้ำวัฒนธรรมไทย มาเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ให้นักเรียน มีการแข่งขันตอบปัญหา จัดประกวดมารยาทไทย แจกรางวัลผู้ประพฤติดี มีบอร์คให้นักเรียนจัดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอย่าง เพียงพอ จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือสถานที่ค้ำ ๆ ที่มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และประการสำคัญโรงเรียนควรจะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหรือชุมชนได้ทราบเพื่อจะได้เป็นการเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนและเป็นการแสดงผลงานทางค้ำวัฒนธรรมให้แพร่หลายค้ำย

4. ครู นับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมาก โดยเฉพาะครูประถมศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการสั่งสอนอบรมในค้ำวัฒนธรรมไทยค้ำแก่นักเรียนเข้าโรงเรียน ควรจะทำคนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ทั้งยังต้องชวนชวหาความรู้ทางค้ำวัฒนธรรมไทยให้มาก เพื่อจะได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กได้อย่างเต็มที่ เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอยู่เสมอและในค้ำการเรียนครูจะต้องปรับปรุงวิธีการสอนให้สนุกสนานน่า

ศึกษา โภชนาวัตกรรมการใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน เช่น สไลด์ วีดีโอ ภาพยนตร์ มีรูปแบบการสอนหลายแบบเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซากจำเจ เช่น บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง การสอนแบบสอบสวนสืบสวน อันจะเป็นการชักนำให้นักเรียนหันมาสนใจ และไม่เห็นว่าวัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องของความเชยหรือน่าเบื่อหน่ายอีกต่อไป

5. สื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ในสภาพสังคมปัจจุบันนับว่า มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการปลูกฝังและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแก่เยาวชน โดยที่มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้และเสนอเนื้อหาที่ให้น่าคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชนโดยไม่พยายามส่งเสริม ยั่วยุกิเลสทั้งในด้านเนื้อหาและความรู้สึก และควรมีการควบคุมสื่อมวลชนเหล่านี้ โดยเฉพาะวารสารและวีดีโออย่างเข้มงวดและจริงจัง เพื่อจะได้ไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อเยาวชน ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อพิจารณาว่าในเขตที่มีวัฒนธรรมต่างกัน ครูและผู้ปกครองจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยของนักเรียนในระดับอื่น ๆ เช่น มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย
3. ควรศึกษาบทบาทของบุคคลอื่น ๆ นอกจากนักเรียน เช่น ข้าราชการ พ่อค้า ผู้นำชุมชน ตลอดจนสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วิก สื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์